



Impacte de les recomanacions sobre el Tractament de la Violència Masclista als Mitjans de Comunicació

Mavi Carrasco Rocamora

Marta Corcoy Rius

Luisa Martínez-García

Montserrat Puig Mollet

Associació de Dones Periodistes de Catalunya

Febrer de 2024

Amb el suport de:



Índex

1.- Introducció

2.- Anàlisi General. Mostra 2023.

2.1. – Gèneres Periodístics: Informació i opinió

2.2.- L'ús de la fotografia

2.3.- Les fonts

3. – Anàlisi aspectes de les Recomanacions:

3.1 Cóm es parla de víctima i agressor

3.2. Anonimat

3.3. Modus operandi

4.- Reflexions generals. Els titulars

5.- Anàlisi de casos

6.- Conclusions

7.- Annex. Relació de titulars

Impacte de les Recomanacions sobre el Tractament de la Violència Masclista als Mitjans de Comunicació

1.INTRODUCCIÓ

L'any 2004 el Col·legi de Periodistes de Catalunya i la Regidoria de les Dones de l'Ajuntament de Barcelona varen elaborar unes Recomanacions sobre el Tractament de la Violència Masclista als programes informatius i d'entreteniment als Mitjans de Comunicació, a partir d'una comissió constituïda a l'efecte.

Aquestes recomanacions es van actualitzar el 2009. Es va crear una comissió formada per les entitats que ja van participar l'any 2004 a la qual s'hi han sumat l'Àrea d'Igualtat i Ciutadania de la Diputació de Barcelona (creada també a l'any 2004), el Programa de Seguretat contra la Violència Masclista del Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació (creat el 2007) i l'Observatori de les Dones en els Mitjans de Comunicació.

El document vigent conté 15 punts que incideixen essencialment en l'obtenció de la notícia, en la redacció, el llenguatge, els rols i el context en què cal elaborar les informacions sobre violència de gènere.

Les recomanacions també incideixen en el canvi legislatiu produït des de l'any 2004 amb la Llei 5/2008 del dret de les dones a eradicar la violència masclista que estableix la definició de violència masclista.

Des de l'Associació de Dones Periodistes, cada any, des del 2006, fem l'anàlisi sobre com els mitjans de comunicació han aplicat en el seu dia a dia informatiu aquestes recomanacions i com informen sobre la violència masclista. Tot seguit mostrem la metodologia i els resultats del 2018, el 12 any consecutiu de la recerca.

EL PROJECTE: OBJECTIUS I METODOLOGIA

L'objectiu de la recerca es analitzar com els mitjans de comunicació tracten el fenomen de la violència masclista.

En la edició d'enguany, hem continuat amb els nous paràmetres d'estudi que vam introduir en la recerca del 2017. Així, tot i mantenir la mateixa metodologia que apliquem des del primer any que es va iniciar aquest estudi al 2006, hem analitzat totes les informacions publicades al llarg de l'any 2023. Però, a l'igual del que vam fer en l'informe corresponent a l'any 2022, ens hem centrat en aquells punts que, segons la experiència de tots aquests anys d'anàlisi, considerem més rellevants i que aporten més informació a l'estudi.

També, hem cregut oportú fer una anàlisi més qualitativa. En aquest cas ens hem fixat en els titulars.

D'altra banda, hem continuat utilitzant una mostra per treballar com estan aplicant els mitjans tots els punts que les Recomanacions abans esmentades fixen.

La mostra

Els mitjans que formen part de l'anàlisi continuada són els següents:

EL PUNT AVUI

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA

EL PAÍS

LA VANGUARDIA

EI MUNDO

ARA

Període

Per una banda, i tal i com ja vam fer en l'edició del 2018, hem comptabilitzat i estudiat totes les informacions aparegudes en els diaris de la mostra. Això ens permet observar quina ha sigut la repercussió mediàtica dels casos oficials de víctimes per aquest motiu.

Enguany, a diferència de les investigacions de les edicions anteriors, en què s'analitzava amb més profunditat les informacions dels mesos de gener i setembre. Hem estudiat els resultats a partir de totes les informacions publicades

al llarg de l'any i que pertanyen a la categoria d'agressió ja que són les informacions susceptibles de subratllar el fet migratori i de veure si es respecte o no l'anonimat. En aquest punt és on analitzem els aspectes derivats de les recomanacions.

Base de dades

Hem creat una base de dades en la qual hem introduït els ítems necessaris per fer l'anàlisi, a partir de les principals recomanacions sobre el Tractament de la Violència Masclista en els Mitjans de Comunicació.

Són els següents:

- Títol sencer de la notícia.
- Dia de la setmana, mes i any en què s'ha publicat.
- Secció.
- Pàgina.
- Ubicació de la notícia.
- Evolució i extensió de les informacions.
- Gèneres periodístics.
- Opinió. Tipus.
- Informació. Tipus.
- Fotografia. Tipus.
- Gràfics. Estadístiques.
- Consulta fonts. Tipus de fonts.
- Contextualització de la informació.

Modus operandi.

- Lèxic i estereotips.
- Titulars

Un cop elaborada i completada aquesta base de dades, s'han processat els resultats en un programa informàtic. i s'ha realitzat una anàlisi quantitativa de cada una des les peces informatives.

S'han extret les dades que són susceptibles de ser presentades amb gràfics o taules i les oferim amb els corresponents comentaris o interpretacions que se'n deriven i la resta es tracta de forma qualitativa.

2. ANÀLISI GENERAL. MOSTRA 2023

Com ja vam fer en les darreres edicions de l'estudi hem introduït en l'anàlisi totes aquelles informacions relacionades amb la violència vicària¹, en tant que és una forma de violència masclista que s'exerceix sobre els fills i les filles de les dones víctimes de violència de gènere i, la majoria de vegades, són utilitzats pel maltractador per a fer mal a la mare, tal i com es recull en la Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere.

Així, durant l'any 2023 es van publicar **207** unitats informatives relacionades amb la violència vers les dones en l'àmbit de la parella i/o la violència vicària entre els 6 diaris de la mostra: *Ara*, *El Mundo*, *El País*, *El Periódico de Catalunya*, *El Punt Avui* i *La Vanguardia*. Això representa un 10% menys d'unitats informatives respecte a les publicades al 2022, i un 30% menys respecte a les publicades al 2021. Així, que podem afirmar que després de la excepcionalitat que va significar l'any 2020, el nombre d'unitats informatives publicades sobre aquest tema no ha tornat a arribar a les dades d'anys anteriors a la pandèmia (l'any 2019 es van publicar 442; al 2018, 411; al 2017, 409). És més, fins i tot en nombre total de notícies s'està reduint.

Haurem d'analitzar en el futur si aquesta reducció és conjuntural o si realment el pes d'aquestes informacions en els diaris està perdent importància. Com a primera reflexió podem afirmar que l'augment o disminució de les unitats publicades no es pot atribuir a un increment o descens de les víctimes mortals. S'ha d'analitzar quina conjuntura socio-política hi ha en el moment que es produeix el fet per observar fins a quin punt és important per a que un assassinat acabi sent notícia o no. Per tant, segons l'evolució dels propers anys podríem arribar a la conclusió que la violència vers les dones, malgrat que es manté en l'agenda dels mitjans, ha perdut pes en les planes dels diaris

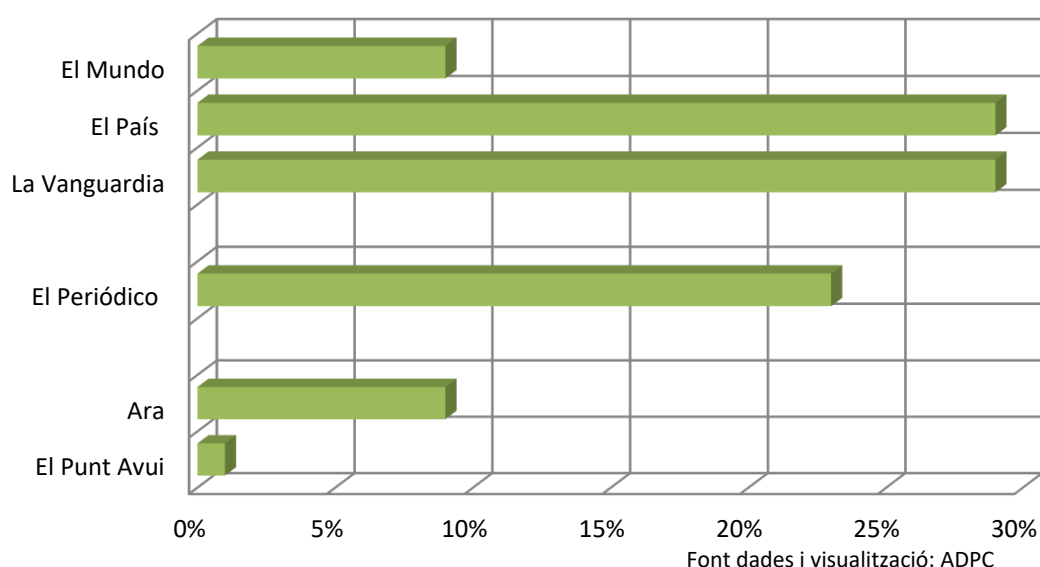
D'altra banda, a l'hora d'analitzar quin dels diaris de la mostra fa una major cobertura de la xacra de la violència masclista, s'ha de tenir en compte que tot i

¹ La violència vicària havia estat tractada a les recerques anterior però sempre en el context també de l'assassinat de la mare. Diversos cassos succeïts al 2021 que han esdevingut molt mediàtics, ens ha fet prendre la decisió d'analitzar-los també i incloure's a la recerca.

que la línia editorial influeix en el tractament informatiu sobre la violència vers les dones, també s'ha de tenir en consideració l'estructura, tirada, abast territorial... de cadascun dels mitjans a l'hora de comparar el comportament dels diferents diaris.

El Mundo, *El País* i *La Vanguardia* són diaris que tenen edició i/o redacció tant a Madrid com a Barcelona: els dos primers, la redacció principal està a Madrid mentre que la de *La Vanguardia* està a Barcelona. En canvi, l'*Ara* i el *Punt Avui* són mitjans d'un abast territorial limitat a la comunitat autònoma i que no tenen una repercussió a nivell de tot l'Estat espanyol sinó que són d'àmbit català. *El Periódico de Catalunya*, estaria a mig camí entre el primer grup i el segon.

Gràfic 1. Unitats publicades en % sobre violència masclista per diari .
2023



Tenint en compte aquestes consideracions observem que 2 dels tres diaris més grans, *El País* i *La Vanguardia* són els que més unitats informatives aporten a la mostra, exactament el 29% cadascun. Aquest fet s'està repetint en les anàlisis realitzades en els darrers anys. El tercer diari que forma part del grup dels considerats grans, *El Mundo*, aporta només el 9% de les informacions publicades, la mateixa quantitat que el diari l'ARA, que com ja he vist és un dels diaris d'abast territorial només català i per tant, més petit. D'altra banda, *El Periódico de Catalunya* és el tercer diari que més unitats aporta a la mostra, el

23% i com és habitual en els resultats de les darreres edicions de la recerca, queda per davant de el diari *El Mundo*.

Finalment, El Punt Avui, només aporta 2 unitats informatives a la mostra. Històricament, és el diari que menys informacions publica però enguany és el primer cop hi ha tanta diferència amb la resta de diaris.

De les 207 unitats publicades, només 4, el 2%, es destaquen a la portada. Dues d'aquestes portades van ser publicades pel *El Periódico de Catalunya*; una pel *El País* i, una pel *El Mundo*. Excepte una de les portades que fa referència a e assassinats ocorreguts en el mateix dia, la resta de portades destaquen informacions de recomptes de víctimes.

2.1 GÈNERES PERIODÍSTICS

Només prop del 5% de les unitats publicades de la mostra corresponen a articles d'opinió. Per tant, el 95% de les unitats analitzades són textos informatius. Fins l'any 2021, els articles representaven entre el 10% i 12% de la mostra. És el segon any consecutiu que l'opinió queda per sota del 5%, amb un total de 10 articles publicats. Així, podem concloure que s'ha donat una davallada de la importància d'aquesta problemàtica a les pàgines d'opinió.

2.1.1 OPINIÓ. Tipus d'articles i opinió per diari

En la mostra de l'any 2023 es van publicar 10 articles d'opinió, que representen gairebé el 5% del total d'unitats publicades.

El 60% dels articles d'opinió corresponen a editorials. El 40% restant corresponen a articles d'opinió amb signatura d'articulistes o persones expertes.

El País és el diari que més articles d'opinió publica, 6 dels 10, és a dir, el 60%. A més, 3 són editorials i 3 articles amb signatura.

El Periódico de Catalunya publica 3 articles d'opinió, el 30%, dels quals 2 són editorials i 1 article amb signatura.

El Mundo publica una editorial, el 10% de tots els articles de la mostra.

És interessant observar que *La Vanguardia*, un dels diaris que més unitats aporta a la mostra, no hagi publicat cap article d'opinió, tot i que si observem la seqüència històrica en els darrers anys mai ha destacat per ser un dels diaris que dediqui més espai a l'opinió sobre aquesta xacra social. Sempre s'ha mantingut entre els diaris que menys opinió publica.

El País, però, any rere any ha anat augmentat l'espai dedicat a l'opinió superant inclús a El Periódico de Catalunya que sempre havia estat el diari que més rellevància donava a aquest fenomen a les seves planes d'opinió.

També és destacable que el diaris d'àmbit territorial més petit, l'ARA i El Punt avui, no hagin publicat cap article d'opinió. Malgrat que aquest diaris aporten poques unitats d'anàlisi a la mostra, sempre havien destacat perquè havien donat, força importància als articles d'opinió. És a dir, les manca d'unitats informatives les supleen amb la importància en les seves planes d'opinió d'articles d'opinió sobre diferents aspectes d'aquesta temàtica. Enguany, però, no han publicat cap.

2.1.2 INFORMACIÓ

Els diaris analitzats van publicar 207 unitats informatives que en conjunt representen una mica més del 95% del total d'unitats publicades.

Com ja vam explicar a les edicions del 2021 i 2022 d'aquesta recerca, els casos de violència vicària s'han introduït en la recerca en tant que també són violència masclista. Enguany, els diaris analitzats només han recollit un cas on la víctima hagi estat només un menor,² la resta d'infants han estat assassinats juntament amb les seves mares o bé, han presenciat l'assassinat d'elles.

2.1.2.1 Tipus d'unitats informatives per àmbit temàtic

De les 207 unitats informatives sobre violència masclista vers les dones, 97, el 49%, són casos d'agressions, una descripció del fet ocorregut. Per primera vegada en 19 anys de recerca continuada les informacions que fan referència estrictament a un cas d'agressió o assassinat no superen el 50%. Ben cert, que

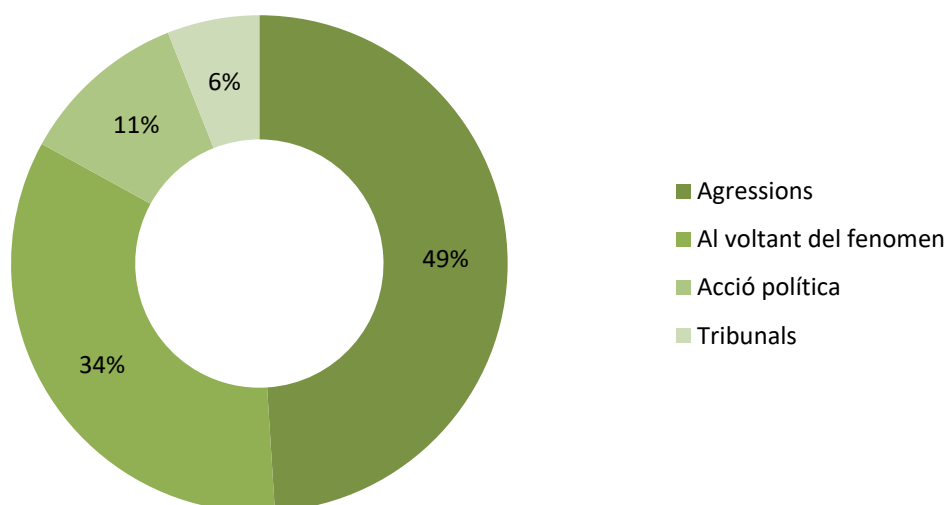
² Es tracta d'un cas ocorregut a Pamplona a principi del mes de novembre del 2023 i que El País recull. L'home se suïcida tirant-se per un barranc i arrossega al seu fill amb ell.

la diferència no és significativa però volem subratllar-la perquè és la primera vegada que es dona i haurem d'analitzar en les pròximes edicions si això marca una tendència o és un fet puntual

La resta d'unitats informatives, el 51%, es poden categoritzar:

- informacions que analitzen amb més o menys profunditat diversos aspectes de la violència; balanços i recomptes de víctimes; recull d'estudis sobre aquest xacra social; històries de vida i/o testimonis; reivindicacions per a millorar l'atenció a les víctimes; i, reclams i denúncies per les deficiències del sistema de protecció a les víctimes,,,, és a dir, informacions encaminades a la **sensibilització**. Aquestes representen el 34% de les unitats de la mostra.
- aquelles notícies que parlen de les **mesures i el debat polític** o bé les repercussions polítiques d'un cas. No acostumen a ser molt nombroses ja que depenen molt de la conjuntura política. A l'any 2023, aquestes informacions representen el 11%. La majoria giren en torn al debat generat arrel dels braçalets de control per a agressors masclistes i a les novetats respecte a la normativa europea vers aquest tema.
- Unitats informatives sobre **tribunals**, aquelles que informen sobre judicis. i/o sentències no són gaire comuns. Només acostumen a donar-se quan hi ha un cas ha esdevingut molt mediàtic, per tant són bastant excepcionals. Malgrat això, i sense fer un seguiment d'un cas molt mediàtic, aquestes informacions representen al 2023 el 6% de les unitats de la mostra. Aquesta dada la considerem positiva tot i estar 5 punts percentuals per sota del resultat de l'any passat ja que no fan referència a cap cas molt mediàtic i, no es limiten només a un cas.

Gràfic 2: Unitats informatives per àmbit temàtic. 2023



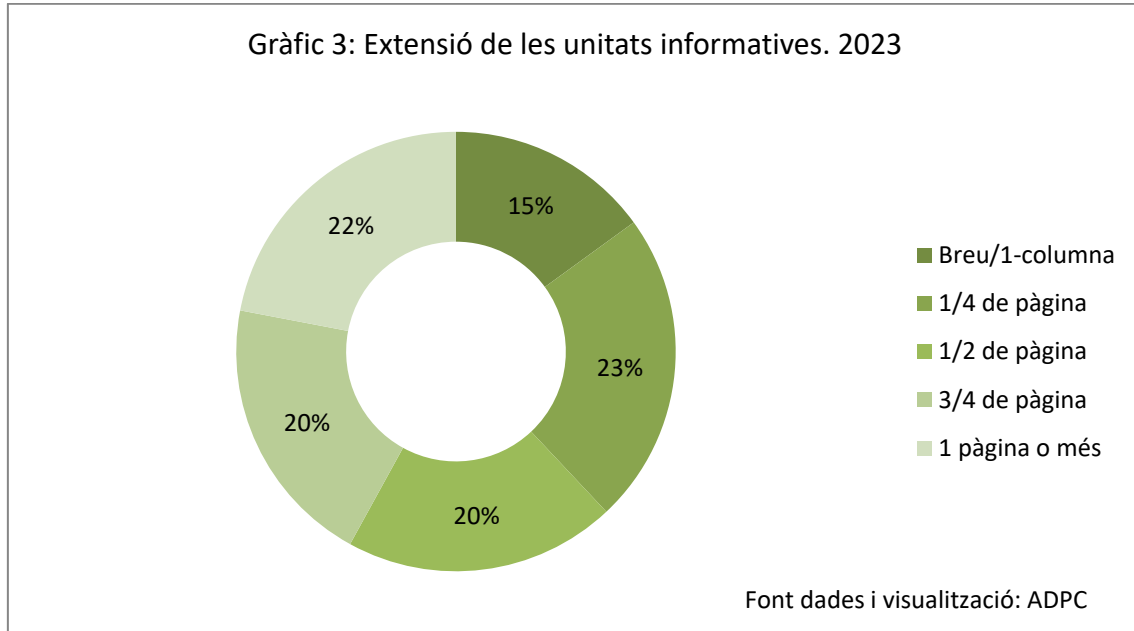
Font dades i visualització: ADPC

És important aclarir que és molt difícil categoritzar les informacions ja que en una mateixa unitat podem trobar des de la descripció del fet (mort / agressió); les repercussions polítiques, declaracions i contra declaracions de diferents partits (mesures i debat polític); reflexions de persones expertes sobre les mesures de protecció de les víctimes o sobre causes d'aquesta xacra social; i fins i tot recompte de víctimes (sensibilització). Com a norma, a l'hora de definir quin tipus d'informació era hem intentat subratllar el punt que més destacava la notícia, ja sigui l'agressió en si mateixa, les repercussions polítiques o socials del fet o bé les reflexions o balanços que ha provocat.

En la edició 2023 d'aquesta recerca, ens hem trobat amb informacions que ens ha costat molt de categoritzar. Són varies les unitats que es van publicar arrel dels assassinats produïts a l'estiu del 2023: en poques setmanes van matar a 16 dones. Diaris com *El País*, *El Periódico* i *La Vanguardia*, precisament els 3 que més unitats d'anàlisi aporten a la mostra, van publicar diverses notícies on feien balanç i detallaven tots els assassinats de l'estiu (fet ocorregut) per aprofitaven aquests fet per realitzar reportatges més llargs on es contextualitzava la informació i es busca les reflexions de persones expertes.

2.1.2.2 L'extensió de les unitats informatives

Si observem el gràfic 3, el primer que observem és que no hi ha cap extensió majoritària que destaquí de manera rellevant.

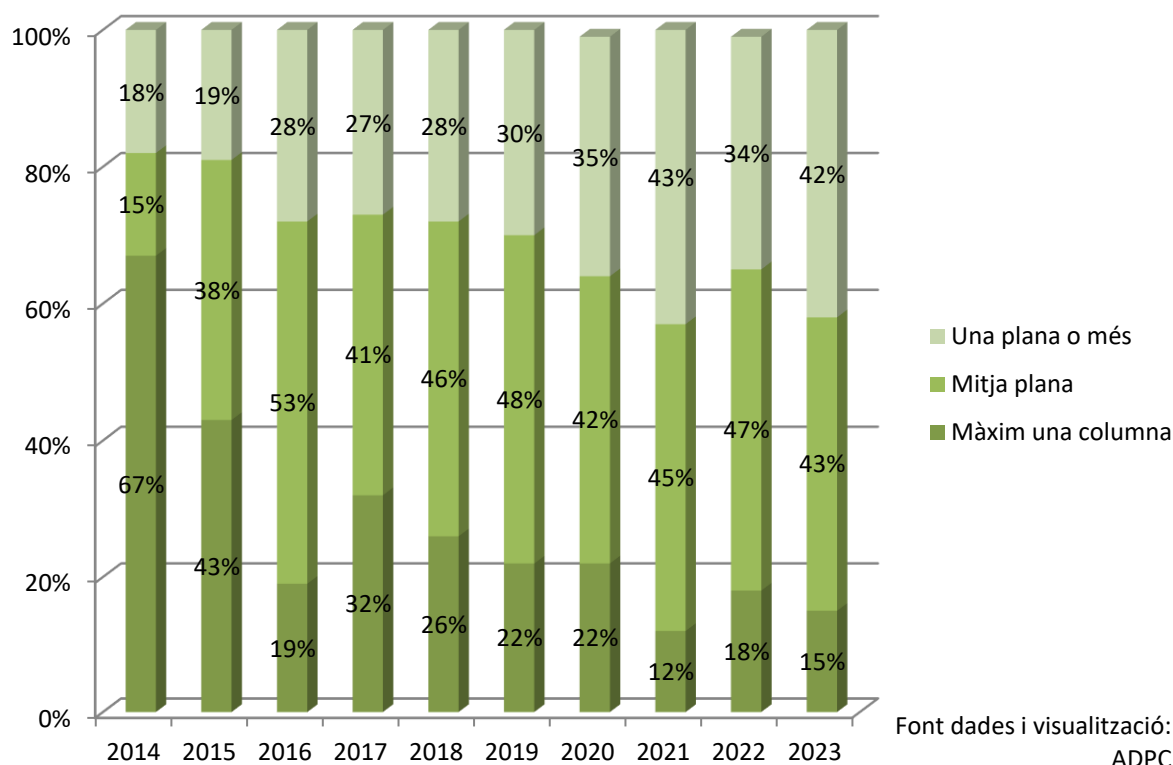


Per a intentar veure amb més claredat les extensions més emprades, hem agrupat les extensions en tres tipus:

- les extensions més petites, com màxim una columna, sumen el 15%;
- les extensions mitjanes, engloben les extensions d'1/4 pàgina i 1/2 pàgina. Al 23% són el 43%;
- les extensions més grans, les de 3/4 de pàgina i 1 pàgina o més. enguany representen el 42%.

Així, podem afirmar que les extensions més usades són les que podríem definir com a mitjanes tot i que només la separa d'un punt percentual de les extensions més grans.

Gràfic 4: Evolució de les extensions informatives en els darrers 10 anys



Com es pot apreciar en el Gràfic 4, des de l'any 2016, l'extensió majoritària és la de mitjà plana. Aquesta extensió era la més utilitzada en les primeres edicions d'aquest estudi però a l'any 2010 es va trencar aquesta tendència, i els breus van passar a ser l'extensió més usada arribant a aglutinar en el any 2013 gairebé el 70% de les unitats informatives. Però el seu ús va començar a decaure i en les darrers 3 anys les informacions amb aquesta extensió no a superat el 20%.

D'altra banda, podem considerar que pràcticament hi ha empat entre les unitats informatives amb una extensió mitjana (43%) i les unitats informatives amb una extensió gran (42%).

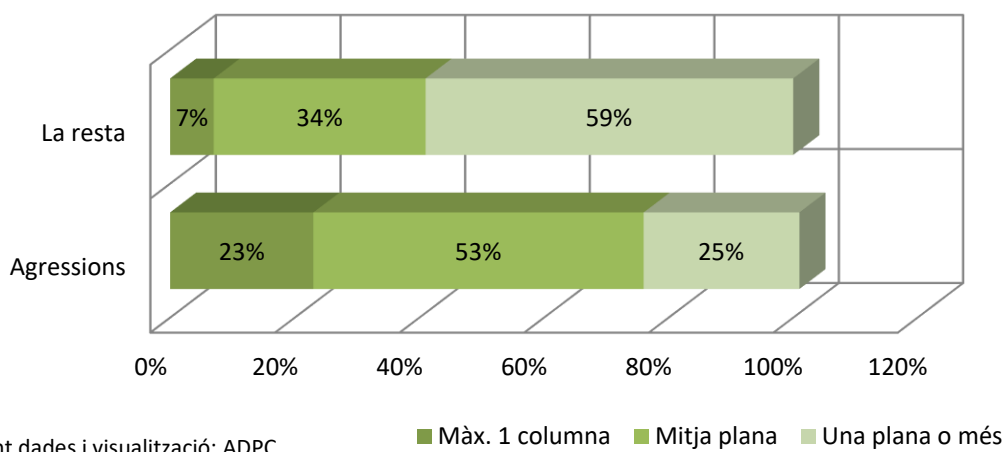
L'ús de les extensions de més d'una plana s'havia mantingut des de l'any 2016 al voltant del 30%. Però, en els darrers 3 anys aquest ús s'ha incrementat considerablement.

Aquest fet no és preocupant sempre i quan les extensions més grans no s'hagin emprat en les informacions de mort o agressió i, sí en les informacions sobre

sensibilització, ja que és més fàcil caure en el groguis me o sensacionalisme si el periodista ha d'omplir molt d'espai.

És per això que és interessant observar, quines extensions s'utilitzen segons siguin informacions estrictament sobre agressions o informacions de les considerades al voltant del fenomen, acció política i tribunals

Gràfic 5: Extensió de les unitats informatives per grup temàtic. 2023



Les informacions sobre agressions utilitzen de forma majoritària la mitja plana; més de la meitat del casos d'agressions es publiquen amb aquesta extensió, exactament el 53%. Aquesta dada es manté estable en els darrers anys exceptuant.

Tot i això, el 25% de les unitats informatives sobre agressions utilitzen grans extensions. Aquesta dada podria estar relacionat amb les informacions sobre casos d'agressions ocorreguts durant l'estiu del 2023, i que com hem comentat en l'apartat anterior van donar lloc a notícies a tota plana que recollien, a més del relat de les agressions, dades de contextualització i reflexions d'expertes.

De totes formes, aquest percentatge relativament alt es produeix des de l'any 2020 amb l'única excepció del 2023 que van baixar al 15%. Aquesta dada, com ja hem comentat, és preocupant perquè, amb excepcions, quan més espai utilitzen els diaris per explicar una agressió més fàcil és caure en un lèxic i detalls més grocs, emprar fotos poc adequades com l'aixecament del cadàver o no fer un ús adequat de algunes fonts que aporten poc contingut.

D'altra banda, només el 7% de les informacions que no relaten un cas d'agressió es publiquem en una extensió de com a màxim una columna. I, per tant, per aquest àmbit temàtic les extensions més usades són les d'una plana o més i representen el 59%. Això és lògic si pensem que la gran majoria d'aquest grup són reportatges en profunditat.

La següent taula és un resum del tipus d'àmbit temàtic que recull cadascuna de les extensions i en el que podem observar com les informacions més breus tracten majoritàriament sobre casos d'agressions i les més extenses són aquelles que giren al voltant del fenomen

Taula 1 Quadre resum de les extensions i els àmbits temàtics

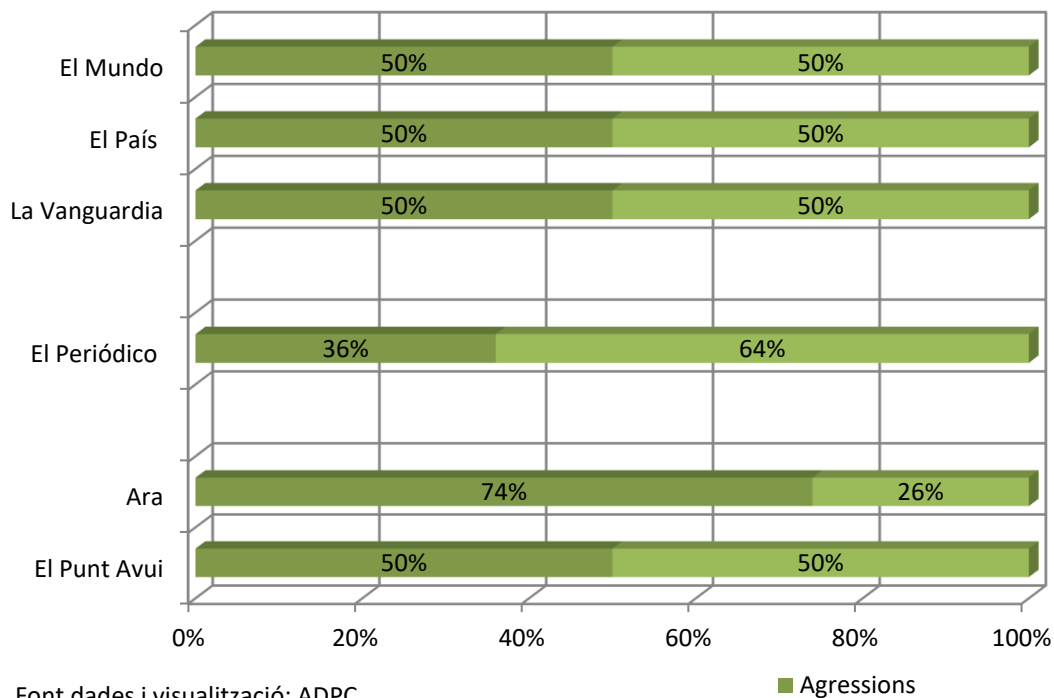
<i>Extensió i Tipus d'informació</i>	
Màxim una columna	El 76% són unitats informatives sobre casos d' agressions
Màxim ½ plana	El 60% són unitats informatives sobre casos d' agressions
Una plana sencera o més	El 71% són unitats informatives al voltant del fenomen: articles de sensibilització, debat polític i tribunals

2.1.2.3 La informació per diari

En l'apartat anterior, havíem vist com històricament les informacions sobre agressions o assassinats eren majoritàries o com a mínim representaven el 50% de les unitats que formen la mostra. També hem vist que per primer cop els casos d'agressions quedaven percentualment per sota tot i que el 49% vers el 51%, podria considerar-se un empat.

Així, aquest esquema de 50%-50% es reproduïx, més o menys un forma similar, en cadascun dels diaris analitzats, amb algunes excepcions.

Gràfic 6: Unitats informatives per àmbits temàtics i per diari. 2023



Hi ha 2 diaris que trenquen a aquesta norma: *El Periódico de Catalunya* i l'*ARA*.

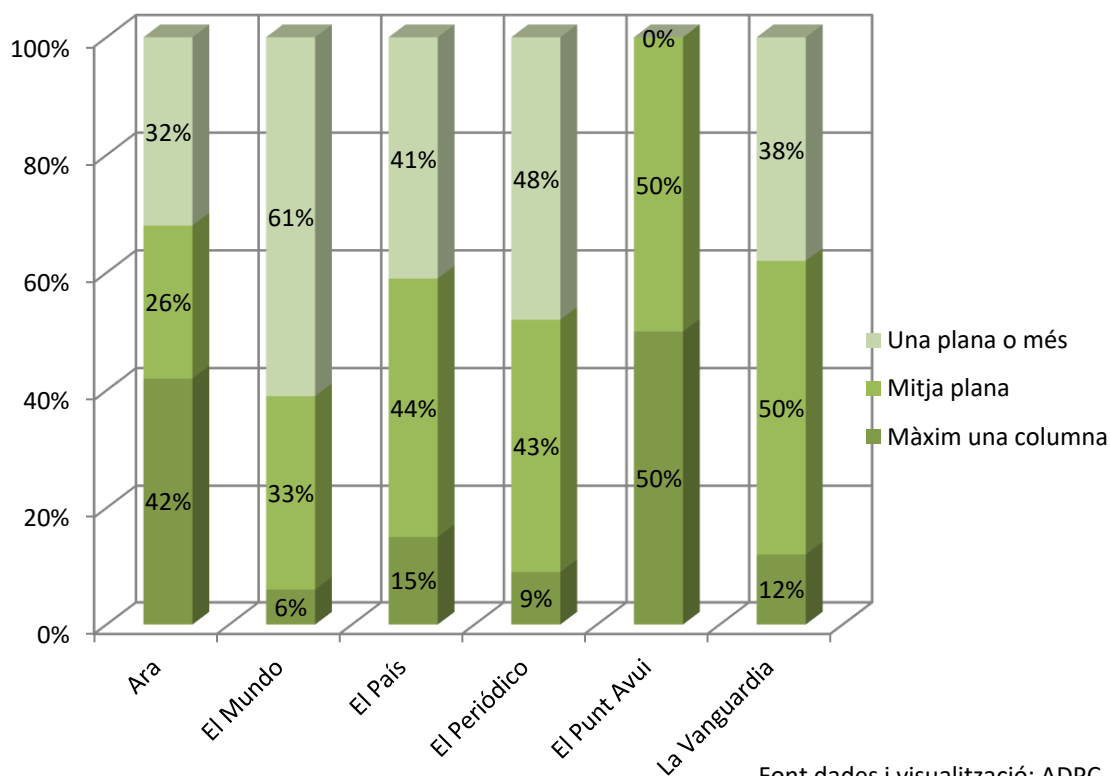
Tant sols el 36% de les unitats informatives publicades per *El Periódico* recull casos d'agressions. Per tant, en les seves planes les informacions de sensibilització tenen major rellevància i en aquest context, no sorprèn que sigui el segon diari en publicar més articles d'opinió. És el tercer any consecutiu que observem aquesta dada.

L'*ARA*, per la seva banda, i per segon cop ha publicat majoritàriament informacions sobre agressions (el 74%) en detriment de les de sensibilització.

El diari *El Punt Avui*, acostumava històricament, a tenir un comportament semblant *El Periódico*. Tot i no aportar moltes unitats a la mostra, donava molta importància als reportatges de sensibilització i a l'opinió. Però enguany, la seva presència en l'estudi és anecdòtica perquè, com hem vist, en els apartats anteriors només li correspon l' 1% de la mostra

El següent gràfic mostra les extensions emprades per cada diari.

Gràfic 7: Unitats informatives per extensió i per diari. 2023



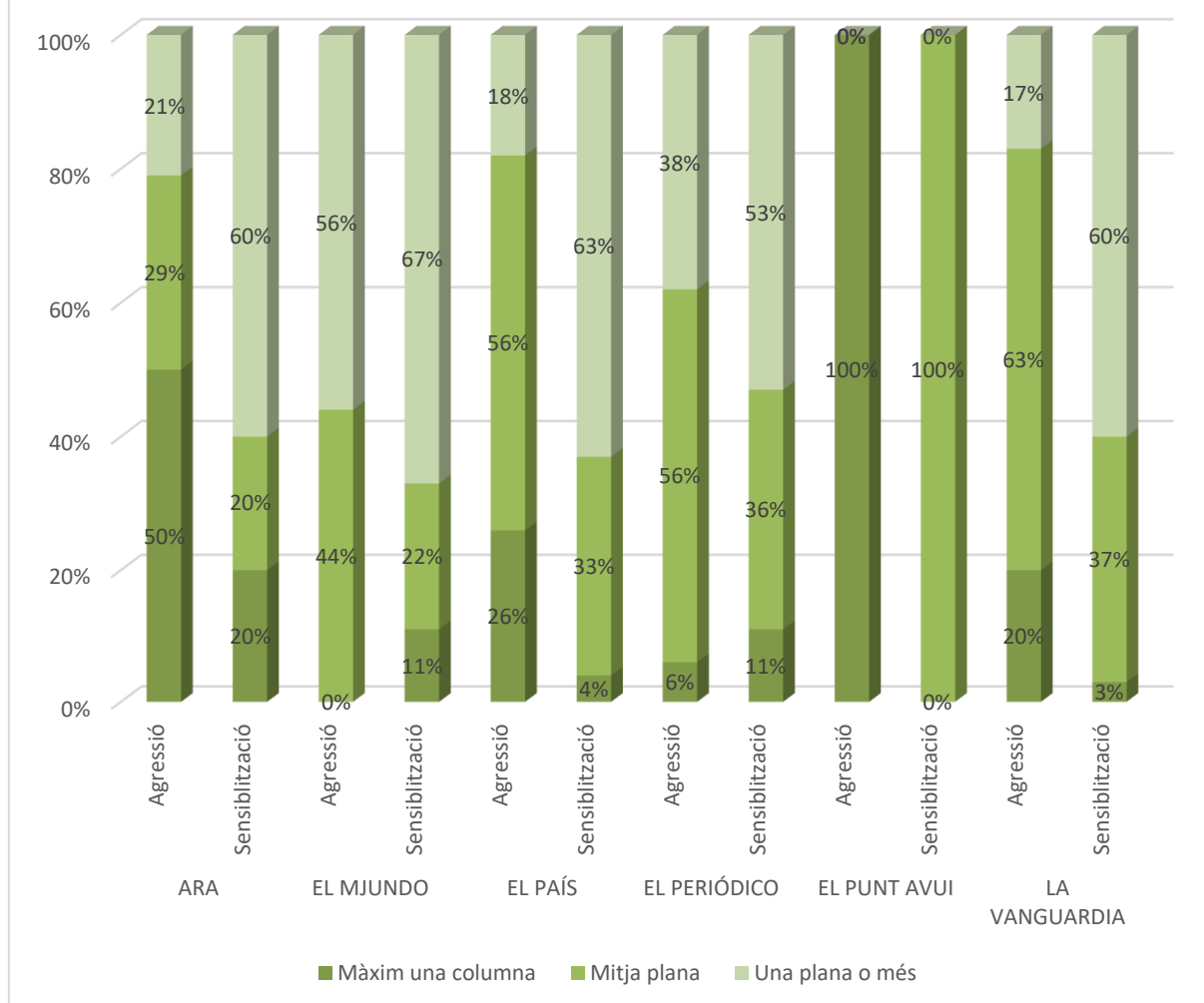
Si en apartats anteriors havíem vist que les extensions mitjanes eren les més usades amb el 43% tot i que pràcticament empatades amb les grans, i que en els 8 anys, això s'ha mantingut com una norma, observem diari a dia diari aquesta norma no es compleix.

Els breus i les extensions de com a màxim una columna són les més utilitzades pel diari *ARA* mentre que *El Mundo* i *El Periódico* utilitzen majoritàriament les extensions més grans en les seves planes, seguit de molt de prop per *El País*.

També hem vist, que de forma majoritària les informacions al voltant del fenomen, és a dir, les que no parlen d'un cas d'agressió o assassinat, acostumen a tenir una extensió més gran i que les unitat informatives sobre casos d'agressions ocupen normalment les extensions més petites, els breus.

Però tots els diaris compleixen aquesta tendència general? Fixem-nos en següent gràfic:

Gràfic 8: Unitats informatives per àmbit temàtic i extensió segons el diari. 2023



Observem que pràcticament per aquelles informacions que hem qualificat de sensibilització, utilitzen de forma majoritària les extensions més grans. Això passa en tots els diaris excepte en *El Punt Avui*.

Com hem comentat és recomanable no emprar les extensions més grans en les informacions sobre els casos de fet ocorregut per evitar caure en males praxis, però *El Mundo* les utilitza en el 56% dels casos. I altres diaris com *El Periódico* les utilitzen gairebé en el 40% de les notícies de mort o agressions.

2.1.2.4 Altres aspectes de les unitats informatives: fet migratori, anonim, antecedents i modus operandi

Després de 18 anys realitzant aquesta recerca des de l'ADPC, podem afirmar que els diaris donen dades respecte al fet migratori (si les víctimes i agressors són estrangeres o no); a l'anomí (dades com el nom, edat, lloc de residència); als antecedents de l'agressor (denúncies prèvies, denúncies d'altres parelles, ordres d'allunyament...); o detalls del modus operandi sempre que les tenen. No busquen subratllar intencionadament que la víctima o l'agressor són immigrants, per exemple, sinó que si els hi han proporcionat aquesta dada, la donen.

Això ens fa pensar que la majoria d'informacions sobre agressions amb resultat de mort transmeten i es basen, - òbviament després els periodistes contrasten (o ho haurien fet) amb altres fonts per ampliar la informació - la nota de premsa proporcionada per les institucions, principalment la dels cossos de seguretat que són els primers en arribar al lloc dels fets.

Tot i això, el tractament que es fa d'aquestes dades sí que és una decisió de cada mitjà. En la recerca d'enguany encara trobem moltes informacions on es detalla de forma macabra el modus operandi i en alguns casos fins i tot en el titular.

2.2 L'ÚS DE LA FOTOGRAFIA

De les 197 unitats purament informatives, el 66% van acompanyades per fotografies.

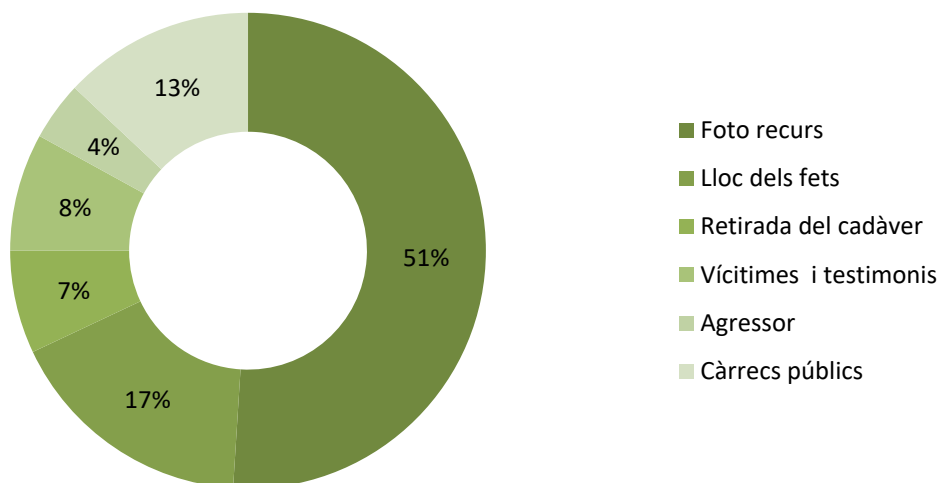
Aquesta dada confirma la tendència que vam observar a l'any 2016 i que les edicions de les edicions de la recerca dels anys posteriors van corroborar: el nombre d'unitats informatives que van acompanyades per una fotografia ha crescut considerablement. Tot sembla indicar que aquest augment de la fotografia concorda amb la pujada d'unitats informatives d'una extensió mitjana i gran, i per tant, l'abandó de l'ús del breu.

Focalitzarem l'anàlisi de l'ús de la fotografia en aquelles informacions que tracten només dels casos d'agressions o assassinats. Així, observem que, el 59% d'aquestes informacions porten foto. En les edicions anteriors, les notícies sobre agressions que portaven foto no arribaven al 40%. Aquest major ús de les fotografies en els informacions de casos d'agressió o mort està directament relacionat amb l'augment de les extensions més grans en aquest tipus d'informacions.

Segons el contingut de les fotografies, des de l'ADPC hem realitzat les següent classificació:

- Lloc dels fets: edifici on vivia, lloc del succés, familiars i amics a les portes de l'edifici. En moltes d'aquestes fotografies apareixen també els cossos de seguretat.
- Cadàver o retirada del cadàver
- Fotos de l'agressor, detingut/acusat
- Víctimes i/o testimonis: en el cas de dones assassinades, fotografies de quan estaven vives (no del cadàver), familiars
- Fotos de recurs: actes de rebuig, cartells, cotxes dels cossos de seguretat..
- Càrrecs públics: fotografies de polítics, fiscals...

Gràfic 9: Tipus de fotografies. 2023



Font dades i visualització:
ADPC

Les fotografies més abundants són les de recurs, amb el 51% engloben més de la meitat de totes les fotografies. Així es trenca la tendència que s'havia instaurat des de l'any 2020, en la qual la fotografia més abundant era la del lloc dels fets.

Augment de les fotografies de retirada del cadàver. Aquest tipus de fotografies havien desaparegut però a partir del 2015, van tornar a aparèixer. La pitjor dada es va donar al 2017 quan aquestes imatges van arribar al 11%. L'any 2020 aquest tipus havia decrescut i només representaven el 2% de les fotografies. El 2021, la seva presència va créixer en 4 punts percentual situant-se en el 6%, A l'any 2022 suposaven el 10% de totes les fotografies. Enguany, la presència d'aquest tipus d'imatges ha baixat una mica, situant-se en el 7%, una dada, que encara considerem alta.

Finalment, també cal esmentar fotografies de víctimes, familiars i / o testimonis. En la majoria de casos són emprades com fotos de recurs i intenten no caure en el groguis me però algunes vegades, ho són. Per exemple, les fotografies de familiars plorant al funeral publicades per diversos diaris.

2.3 LES FONTS INFORMATIVES

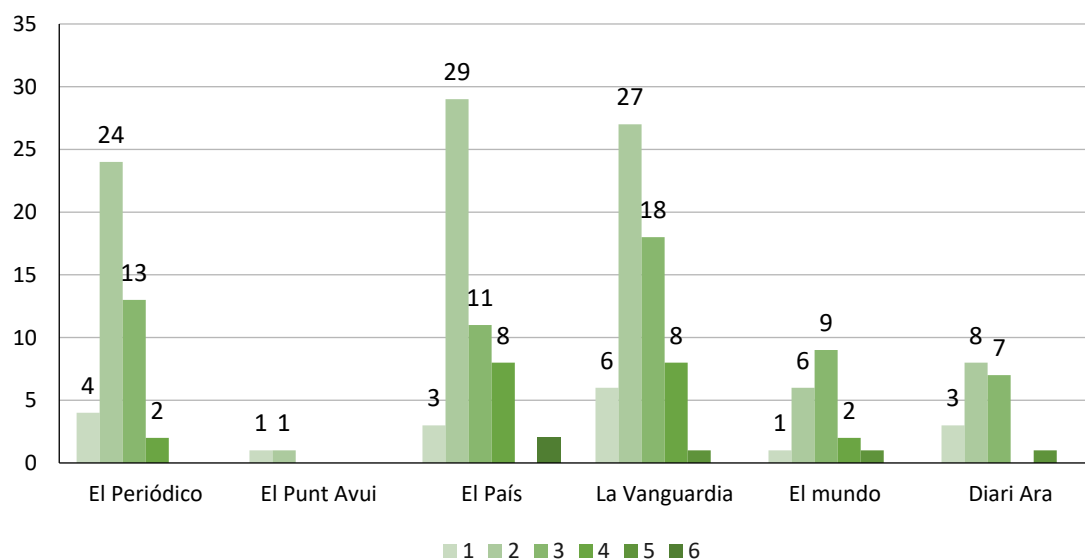
Les unitats informatives analitzades sumen un total de 498 fonts, un 99% de les quals són qualificades i un 1% no qualificades. En comparació de l'any 2022, les fonts no qualificades arribaven al 4%. En aquest sentit, s'observa una reducció significativa de l'ús de les no qualificades, fet que es considera una pràctica positiva en el tractament periodístic de la violència masclista. A més a més, el 2,8% de les peces analitzades no presenten cap font perquè corresponen al gènere d'opinió.

3.3.1 Número de fonts informatives qualificades

En aquesta edició de l'informe es continua discriminant la categoria propi mitjà 95,1% (197 peces) de la descripció de l'anàlisi de les fonts qualificades amb l'objectiu d'evitar biaixos en les dades obtingudes. La disgregació dels resultats revela que poc més de la meitat (56,5%) de les peces van ser redactades amb dues fonts informatives. Aquesta dada trenca amb la tendència a la baixa de l'ús de dues fonts, situació que observem el 2022 (22%), el 2021 (20%) i el 2020 (30%) i s'assoleix un percentatge similar a l'obtingut el 2019 (56%). Aquesta troballa es considera una pràctica positiva perquè s'entén que l'ús d'un nombre més gran de fonts informatives implica, a priori, un compromís més gran dels i les periodistes per abordar la violència masclista com un fenomen estructural i complex.

Continuant amb l'exposició dels resultats, en un quart (25,2%) de les peces es van fer servir tres fonts informatives. A més, en igualtat de percentatges (7,5%) els i les periodistes van recórrer a una i quatre fonts. Per acabar, es van identificar, en menor mesura, peces amb 5 (1,7%) i 6 (1%) fonts.

Gràfic 10. Nombre de fonts utilitzades per peça informativa i per

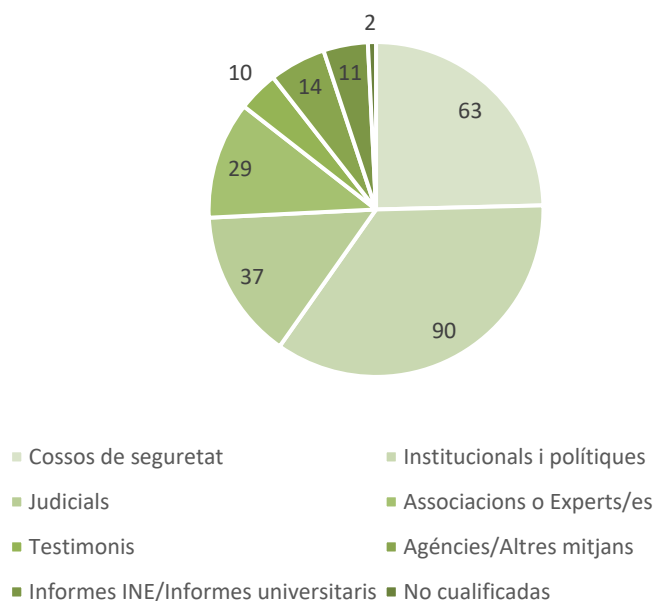


L'organització dels resultats de les fonts per diari ens mostren que els i les periodistes que cobreixen la informació sobre violència masclista a El País (29,4%) i La Vanguardia (29%) són els que recorren més a fonts qualificades. En tercer lloc, El Periódico (23,6%), seguit d'El Mundo (9,6%), Ara (9,1) i El Punt Avui (0,9%)

2.3.2 Tipus de Fonts informatives

El tipus de fonts informatives és una de les característiques fonamentals del treball periodístic. Pel que fa a això, les peces analitzades utilitzen primordialment les “fonts institucionals i polítiques” (35%). S'hi destaca la figura de la ministra d'Igualtat i la reacció de la Delegació de Govern davant casos de violència masclista. Aquest percentatge és semblant a l'obtingut l'any 2022 (30%). En segon lloc, s'han identificat les fonts anomenades “cossos de seguretat” (25%), que fan referència a la policia nacional com a autonòmica.

Gràfic 11. Tipus de fonts per peça informativa (2023)



Font dades i visualització: ADPC

Les fonts “judicials” representen el 14% i es col·loquen a quart lloc. Aquestes fan referència a la fiscalia, al departament de justícia i a jutges i jutgesses que treballen amb casos de violència masclista. Mentre que un 11% de les peces presenten fonts especialitzades relacionades amb associacions no governamentals i amb experts/es en violència masclista. A continuació, els mostrem,

- Miguel Lorente, expert forense i exdelegat contra la violència masclista
- Advocades per la igualtat
- Eulàlia Alemany, directora tècnica FAD Joventut
- Fundación Mujeres
- SEMERGEN (Societat Espanyola de Metges d'Atenció Primària)
- Coordinadora d'Associació de Veïns

- Isabel Caballero, coordinadora de l'entitat Cermi Mujeres
- Elena Valenciano, presidenta Fundación Mujeres
- Observatorio Cultural de Género
- Jordi Elgström del Centro Plural
- Associació de Dones
- Secretària igualtat CCOO de Sevilla
- Alba Alfageme, psicòloga

La categoria “associacions/experts/es” (11%) ha augmentat considerablement, tenint en compte les dades de l'any 2022 (5%), i s'acosta a les obtingudes el 2021 (20%), però sobretot a les del 2020 (19%). En aquest sentit, des de l'ADPC es considera que l'ús de les persones expertes i de les associacions com a fonts informatives és una bona pràctica periodista.

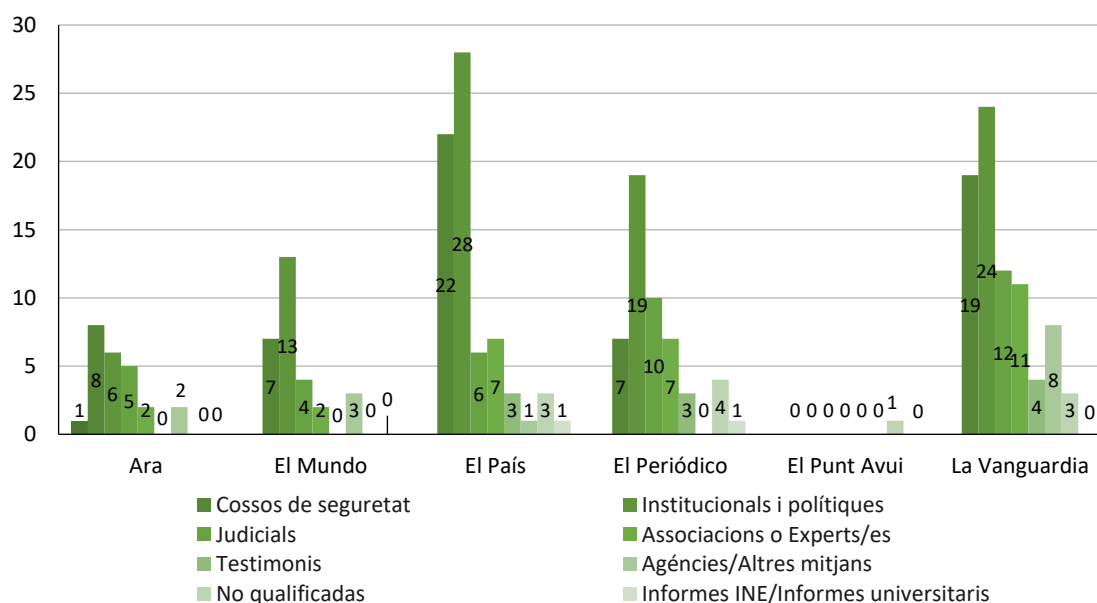
Gairebé en igualtat de percentatges es troben les categories, “agències/Altres mitjans” (5%), “testimonis i informes” (4% cadascuna). En aquests resultats, és on hem identificat alguns canvis respecte dels anys anteriors. Per exemple, a la categoria “testimonis”, en aquesta edició de l'informe es va obtenir menys representació respecte al 2022 (9%) i es reforça la tendència descendent respecte a les dades observades el 2020 (15%). És més, el 2023 hem identificat que la majoria dels testimonis són de dones víctimes de violència masclista, aquest aspecte és positiu perquè visibilitza el fet des de la perspectiva de les dones mateixes i exposa com aquestes es van poder sobreposar a aquesta situació.

Les agències d'informació i altres mitjans de comunicació ocupen el cinquè lloc, amb un 7%. Mentre que en sisè lloc es van identificar les fonts “no qualificades” (6%), com a veïns/es de les víctimes.

La distribució de l'ús de fonts per diari és homogènia i mostra un patró molt semblant. Per exemple, les peces informatives de tots els diaris prioritzen les fonts institucionals i polítiques. Les diferències rauen que, mentre a *El Mundo*, *El*

País i *La Vanguardia* “els “cossos de seguretat” són la segona font més citada, a *l’Ara* i *El Periódico* prevalen les “fonts judicials”, aquestes dades podrien indicar, en algun sentit, la línia editorial dels mitjans i el seu interès per explicar la violència des d’enfocaments diversos, d’una banda prioritzen la descripció dels fets i els fets l’altre posen el focus en els processos judicials i la informació sobre sentències.

Gràfic 12. Tipus de fonts per diari % (2023)



dades i visualització: ADPC

Finalment, l'anàlisi de les fonts per dates que generen agenda mediàtica com el 8 de març (Dia Internacional de les Dones) i el 25 de novembre (Dia Internacional de l'Eliminació de la Violència contra la Dona) mostra que en els dies esmentats es van redactar notícies utilitzant majoritàriament el testimoniatge de les dones per explicar el seu procés patit en situació de violència masclista.

3. REFLEXIONS GENERALS. ELS TITULARS

TITULARS 2023

Per analitzar els titulars hem fet, com en altres edicions, els següents agrupaments:

- **L'agressor, el protagonista:** homicidi ampliat, els efectes col·laterals de la violència masclista i el modus operandi, tres blocs que fan referència a l'agressor.
- **Manifestacions, actes de sensibilització o conscienciació:** sobre com es manifesta la ciutadania i com des de les administracions s'actua per sensibilitzar
- **Lleis, acció política i opinió:** és a dir seguiment dels judicis, canvis en les lleis, què fan els responsables polítics i la secció d'opinió.
- **Històries de vida:** que recull els testimonis de les víctimes o familiars, els quals narren en primera persona els danys psicològics morals i físics del maltractament continuat
- **Titulars amb xifres:** sobre l'abast de la violència contra les dones
- **Balanços:** seguiment de les dades
- **La violència vicària.** La incorporació a l'agenda informativa de la violència que exerceixen els pares sobre els fills com a venjança

3.1.- L'agressor, el protagonista

El País 09/01/ 23.- Detenidos dos hombres por matar a sus parejas en Ciudad Real y Cádiz

El País 13/01/ 23 .- El exnovio confiesa que mató a la desaparecida en Marbella

El País 11/04/01/23.El actor Jorge Ferrandis detenido por descuartizar a su pareja

El País 10/07/23.- Un hombre mata a su mujer delante de su hijo y se suïcida en Antelles

El Periódico 18/05/23. El nóvio de la mujer asesinada en Manresa fingió un accidente mortal

El Periódico 04/09/23.- Un hombre mata en Sevilla a su expareja degollándola

La Vanguardia 04/06/23. Un guàrdia civil mata a la seva exparella i després se suïcida a Pontevedra

El Mundo 04/06/23.- Un guardia mata a tiros a su exmujer en Pontevedra

La Vanguardia 18/05/2023. El crim masclista d'Orio va ser amb un arma manipulada, i a boca de canó

La Vanguardia 31/08/23.- Un policia jubilat rapta la seva dona a Alzira i després se suïcida

ARA 06/01/23. Un home confessa que va esquarterar i enterrar la seva dona a Pontons

3.2.- Manifestacions, actes de sensibilització o conscienciació

El País 13/01/ 23.- Violencia machista y frivolidad. (Editorial)

El País 11/07/23. La Presidenta de las Cortes Valencianas se aparta de la pancarta de un crimen machista.

El País 01/08/ 23 .- Minuto de silencio por un asesinato

El Periódico 24/09/23.- Cornellà se ensaña contra el hombre que intentó matar a una vecina

El Periódico 25/11/23 Feminicidios sin freno

La Vanguardia 12/01/23. Les entitats de dones assenyalen a l'Estat pels assassinats de les que van denunciar

La Vanguardia 21/06/23. La violència de gènere existeix

La Vanguardia 26/11/23. El feminisme, dividit clama per recuperar la unitat contra la violència de gènere

La Vanguardia 17/07/23 ¿És cert que hi ha denúncies falses? Si un 0'001% del total

3.3.- Lleis, acció política i opinió

La Vanguardia 24/01/23. Els braçalets per controlar els maltractadors s'amplien a les víctimes més vulnerables

LA Vanguardia 28/02/23. Un any de presó per un home que va pegar la seva parella en una emissió de TIK-TOK en directe

La Vanguardia 04/08/23. Presó pel marit de la jove de 22 anys assassinada a Utrera

El País 11/01/ 23. Los antecedentes de maltrato no pueden facilitarse automáticamente

El País 13/01/ 23.- Libertad para el acusado de descuartizar, quemar y arrojar al mar a su esposa en Lanzarote

El País.12/01/23.- Interior insta a vigilar agresores machistas potencialmente letales

El Periódico 31/08/23. Un agosto negro activa el comité de crisis contra la violencia machista

El Mundo 12/01/23.- “Estamos sobrepasados y las víctimas lo sufren”

El Mundo 12/01/23.- Prisión o pulsera aunque no las pida la víctima

El Mundo 12/01/23. Asesinos más vigilados e implicación del entorno

El Mundo 11/01/23.- Detenido tras el hallazgo de una mujer decapitada

ARA12/01/23. Només 70 dones estan protegides amb polseres telemàtiques

El País 12/01/ 23.- La Fiscalía pide una acción más “proactiva” ante la violencia machista

El País 29/08/23.- La UE insta a sus estados a llevar un registro de los asesinatos machistas

El Periódico 11/01/ 23.- Igualdad pide estrechar el control policial a los agresores machistas

El Periódico12/01/23.- Interior pedirá pulsera de control para los maltratadores “letales”

El Periódico 13/01/23. Advocades i jutges dubten de la polsera per a maltractadors

El Periódico 30/07/23.- El Supremo define el maltrato habitual

La Vanguardia 10/02/23.-Interior informará les víctimes si l'agressor és reincident

El Periòdico 05/09/23.- Las víctimas del machismo piden protección para ir a recoger sus cosas a casa

3.4.- Històries de vida

El Periódico 05/06/23.- El crimen de Campdevàrol una brutalidad sin precedentes

El País 07/07/23.- “Antes de morir ya era una víctima”

El Periódico 26/10/23.- La violencia machista se ensaña con las mujeres con discapacidad. (3 mujeres explican su historia)

El Periódico 25/11/23.- Cuando la Administración abandona las víctimas

LA Vanguardia 31/05/23.- Una dona discapacitada, després de deixar el seu maltractador: “He ressorgit”

3.5. Titulars amb xifres

LA Vanguardia 09/01/23. Tres dones assassinades, dues per les seves parelles en 24 hores

El País 10/01/23.- Cuatro crímenes machistas en un día hacen saltar las alarmas

El Mundo 09/08/23.-Tres asesinatos machistas en 24 horas

El País 25/01/23.- El 39% de víctimas de asesinatos machistas estaban en proceso de juicio

El País 24/03/23.- Igualdad registra 34 feminicidios en 2022

El País 01/06/23.- El número de víctimas de violencia de género creció un 8.3% en 2022

El País 09/08/23. – Tres mujeres muertas en 24 horas. (Almería, Pozoblanco y Tenerife)

El País 16/11/23.-El 40% de las mujeres con discapacidad sufre violencia de género

El Periódico 08/01/23. Tres mujeres asesinadas en un domingo negro.
(Almería, Ciudad Real y Cádiz)

El Periódico 13/06/23. El 25% de la población mundial ve justificable que un hombre golpee a su esposa

El Periódico 08/08/23.- 80.000 víctimas de violencia machista reciben seguimiento policial

El Periódico 24/10/23.- El 62% de las personas de la universidad han sufrido violencia machista

El Periódico 24/11/2023. Los feminicidios aumentan en Catalunya un 71%

sobre 2022

El Mundo 01/09/23.- El peor verano del lustro en violencia machista deja ya 15 asesinadas

El Mundo 26/09/ 23.- La violencia machista registra su peor dato de asesinadas en 2023. (portada)

El Mundo 26/09/2023. 49 mujeres asesinadas la peor cifra des de 2010

La Vanguardia 13/ 01/23.- Els maltractadors de les últimes 761 assassinaades no duien braçalet telemàtic

La Vanguardia 01/09/23.- un dels estius més tràgics, en 20 anys pel que fa a la violència masclista:16 crims

La Vanguardia 24/11/23. Més de 13.000 denúncies per violència a la parella: un 10% més que l'any passat

3.6 Balanços

La Vanguardia 01/01/ 2023. Vides trencades per la violència masclista

El Mundo 9/01/23.- Tres mujeres asesinadas en un dia, tras el peor diciembre

El País 20/07/23.- Lecciones de cada feminicidio

El Periódico 07/09/23.- El 016 recibe cada vez más llamadas de personas cercanas a las víctimas

El Mundo 26/09/2023. Radiografía de la violencia machista en España

3.7 Violència Vicària

El País 24/01/23 Un hombre con antecedentes machistas mata a su nòvia y a la hija de esta

El País 27/03/ 23. Niños testigos, las víctimas más frágiles del machismo

El País 10/08/ 23.“ Mi hija se iba a mudar a las nueve i a las ocho la mató

El País 08/11/23 .- Un hombre mata a su hijo de siete años al tirarse con él por un barranco de Navarra

El Periódico 10/08/.- Los asesinatos machistas dejan 39 huérfanos en este año.

La Vanguardia 24/01/2023. Un home amb antecedents assassina la seva novia i a la filla d'ella de 8 anys a Valladolid

La Vanguardia 12/06/23.- Una nena de dos anys presencia a Cornellà com el seu pare mata la seva mare.

4.CONCLUSIONS

De l'anàlisi de les informacions publicades sobre la violència masclista durant l'any 2023, hem extret les següents conclusions generals:

Informacions publicades: durant l'any 2023 es van publicar **207** unitats informatives relacionades amb la violència vers les dones en l'àmbit de la parella i/o la violència vicària entre els 6 diaris de la mostra: *Ara*, *El Mundo*, *El País*, *El Periódico de Catalunya*, *El Punt Avui* i *La Vanguardia*. Això representa un 10% menys d'unitats informatives respecte a les publicades al 2022, i un 30% menys respecte a les publicades al 2021.

El mitjà que més informacions publica: *El País* i *La Vanguardia* són els que més unitats informatives aporten a la mostra, el 29% cadascun. El tercer diari que forma part del grup dels considerats grans, *El Mundo*, aporta només el 9% la mateixa quantitat que el diari l'ARA, *El Periódico de Catalunya* és el tercer diari que més unitats aporta a la mostra, el 23%. El Punt Avui, només aporta 2 unitats informatives a la mostra.

De les 207 unitats publicades, només 4, el 2%, es destaquen a la portada.

Opinió: el 2023 es van publicar 10 articles d'opinió, que representen gairebé el 5% del total d'unitats publicades.

El 60% dels articles d'opinió corresponen a editorials. El 40% restant a articles d'opinió amb signatura d'articulistes o persones expertes.

El País és el diari que més articles d'opinió publica, 6 dels 10, és a dir, el 60%. 3 són editorials i 3 articles amb signatura.

Extensió: Hem agrupat l'extensió de les notícies en tres blocs:

- les extensions més petites, com màxim una columna, sumen el 15%;
- les extensions mitjanes, engloben les extensions d'1/4 pàgina i ½ pàgina.
- les extensions més grans, les de 3/4 de pàgina i 1 pàgina o més. Enguany representen el 42%.

Així, podem afirmar que les extensions més usades són les que podríem definir com a mitjanes tot i que només la separa d'un punt percentual de les extensions més grans

Tipus d'informacions: De les 207 unitats informatives sobre violència masclista vers les dones, 97, el 49%, són casos d'agressions, una descripció del fet ocorregut. Per primera vegada en 19 anys de recerca continuada les informacions que fan referència estrictament a un cas d'agressió o assassinat no superen el 50%.

La resta d'unitats informatives, el 51%, es poden categoritzar:

- informacions que analitzen amb més o menys profunditat diversos aspectes de la violència; és a dir, informacions encaminades a la **sensibilització**. Aquestes representen el 34%.
- aquelles notícies que parlen de les **mesures i el debat polític** o bé les repercussions polítiques d'un cas. A l'any 2023, aquestes informacions representen el 11%.
- Unitats informatives sobre **tribunals**, aquelles que informen sobre judicis. i/o sentències no són gaire comuns. aquestes informacions representen al 2023 el 6% de les unitats de la mostra. Aquesta dada la considerem positiva tot i estar 5 punts percentuals per sota del resultat de l'any passat ja que no fan referència a cap cas molt mediàtic i, no es limiten només a un cas.

Modus operandi: En la recerca d'enguany encara trobem moltes informacions on es detalla de forma macabre el modus operandi i en alguns casos fins i tot en el titular. Exemple: **ARA** 06/01/23. Un home confessa que va esquarterar i enterrar la seva dona a Pontons. suïcida a Pontevedra. **El Mundo** 04/06/23.- Un guardia mata a tiros a su exmujer en Pontevedra. **La Vanguardia** 18/05/2023. El crim masclista d'Orio va ser amb un arma manipulada, i a boca de canó

Les fotografies: De les 197 unitats purament informatives, el 66% van acompanyades per fotografies.

Les fotografies més abundants són les de recurs, amb el 51% engloben més de la meitat de totes les fotografies. Així es trenca la tendència que s'havia instaurat des de l'any 2020, en la qual la fotografia més abundant era la del lloc dels fets.

Augment de les fotografies de retirada del cadàver. Aquest tipus de fotografies havien desaparegut però a partir del 2015, van tornar a aparèixer. El 2021, la seva presència va créixer en 4 punts percentual situant-se en el 6%, A l'any 2022 suposaven el 10% de totes les fotografies. Enguany, la presència d'aquest tipus d'imatges ha baixat una mica, situant-se en el 7%, una dada, que encara considerem alta.

Finalment, també cal esmentar fotografies de víctimes, familiars i/o testimonis. En la majoria de casos són emprades com fotos de recurs i intenten no caure en el sensacionalisme però algunes vegades, ho són. Per exemple, les fotografies de familiars plorant al funeral publicades per diversos diaris.

Les fonts:

Les unitats informatives analitzades sumen un total de 498 fonts, un 99% de les quals són qualificades i un 1% no qualificades. En comparació de l'any 2022, les fonts no qualificades arribaven al 4%. En aquest sentit, s'observa una reducció significativa de l'ús de les no qualificades,

. La disgregació dels resultats revela que poc més de la meitat (56,5%) de les peces van ser redactades amb dues fonts informatives. Aquesta dada trenca amb la tendència a la baixa de l'ús de dues fonts, situació que observem el 2022 (22%), el 2021 (20%) i el 2020 (30%) i s'assoleix un percentatge similar a l'obtingut el 2019 (56%).

En un quart (25,2%) de les peces es van fer servir tres fonts informatives. A més, en igualtat de percentatges (7,5%) els i les periodistes van recórrer a una i quatre fonts.

Les fonts “judicials” representen el 14%, mentre que un 11% de les peces presenten fonts especialitzades relacionades amb associacions no governamentals i amb experts/es en violència masclista.

Gairebé en igualtat de percentatges es troben les categories, “agències/Altres mitjans” (5%), “testimonis i informes” (4% cadascuna. Enguany hem identificat que la majoria dels testimonis són de dones víctimes de violència masclista, aquest aspecte és positiu perquè visibilitza el fet des de la perspectiva de les dones mateixes i exposa com aquestes es van poder sobreposar a aquesta situació.

Les agències d'informació i altres mitjans de comunicació ocupen el cinquè lloc, amb un 7%. Mentre que en sisè lloc es van identificar les fonts “no qualificades” (6%), com a veïns/es de les víctimes.

La distribució de l'ús de fonts per diari és homogènia i mostra un patró molt semblant.

Consideracions generals

I finalment una recomanació general:

- La violència masclista és una greu vulneració dels Drets Humans de les Dones, tal com va reconèixer Nacions Unides, i s'ha de tractar amb aquest enfocament des dels mitjans de comunicació. S'han de superar els marcs revictimitzadors de les dones que les presenten com a subjectes passius. Si volem ampliar les notícies d'aquest àmbit, podem evidenciar quines qüestions no estan abordant les institucions per erradicar aquest greu problema social.

Més enllà de citar les fonts governamentals que pertoquin podem demanar als i les responsables polítics que rendeixin comptes periòdicament, i no només recollir els minuts de silenci i les declaracions de condemna.

Poc desplegament de la llei de protecció a les víctimes de violència masclista. Falten agents i mitjans suficients i això s'ha reflectit en algunes informacions.

5. Annex

Relació de titulars:

El País	Detenidos dos hombres por matar a sus parejas en Ciudad Real y Cádiz
El País	Cuatro crímenes machistas en un día hacen saltar las alarmas
El País	Los antecedentes de maltrato no pueden facilitarse automáticamente
El País	La Policía detiene a un hombre en Marbella tras la desaparición de su expareja
El País	Violencia machista y frivolidad
El País	El exnovio confiesa que mató a la desaparecida en Marbella
	Libertad para el acusado de descuartizar, quemar y arrojar al mar a su esposa en
El País	Lanzarote
El País	Muchas víctimas de violencia de género
El País	La 'número dos' de igualdad se disculpa por ironizar sobre la violencia machista
El País	El actor Jorge Ferrandis, detenido por descuartizar a su pareja
El País	Un hombre con antecedentes de violencia machista mata a su novia y a la hija de esta
El País	Interior ins a vigilar a agresores machistas "potencialmente letales"
El País	La Fiscalía pide una acción más "proactiva" ante la violencia machista
El País	El 39% de las víctimas de asesinatos machistas estaba en proceso judicial
El País	Interior avisará a las víctimas de violencia machista si sus agresores tienen antecedentes
El País	Igualdad registra 34 feminicidios en 2022
El País	"Cuando una mujer denuncia, también existe la presunción de credibilidad"
El País	Niños testigos, las víctimas más frágiles del machismo
El País	Detenido un hombre en Orihuela como presunto autor del homicidio de su pareja
El País	Interior avisará a las víctimas de violencia machista si sus agresores tienen antecedentes
El País	Ayuda a una hija maltratada
El País	La policía reabre el caso de una mujer desaparecida tras detener su exnovio
El País	Detenido un hombre por matar a su pareja embarazada
El País	El jurado declara culpable por unanimidad al asesino confeso de Romina Celeste
El País	Hallado el cadáver de una joven desaparecida en 2014
El País	Detenido en Girona un hombre por la muerte de su expareja
El País	Más crímenes machistas
El País	La presidenta de las Cortes Valencianas se aparta de la pancarta de un crimen machista
El País	Un hombre mata a su mujer delante de un hijo y se suicida en Antella
El País	El número de víctimas de violencia de género creció un 8,3% en 2022
El País	"Antes de morir ya era una víctima"
El País	Detenido un hombre por la muerte de su expareja
El País	"Mi hija se iba a mudar a las nueve, y a las ocho la mató"
El País	Un detenido en Pamplona por matar a su pareja
El País	Lecciones de cada feminicidio
El País	Detenido un hombre como presunto autor del asesinato de su pareja en Barcelona
El País	Minuto de silencio por la víctima del crimen machista

El País	Feminicidios y reparación
El País	Detenido un hombre en Utrera por la muerte violenta de su pareja
El País	El verano, un factor de riesgo extra para los asesinatos machistas
El País	En alerta por la alta concentración de crímenes machistas en verano
El País	El asesino confeso de una mujer en Girona planificó el feminicidio al detalle
El País	Un hombre mata a su pareja en plena calle en Almería
El País	Detenido un hombre en Chipiona tras el asesinato de su pareja
El País	La UE insta asus Estados a crear un registro de los asesinatos machistas
El País	Un policía jubilado mata a su exmujer y se suicida en Alzira
El País	Detenido un hombre por asesinar a su pareja en Béjar
El País	Tres mujeres muertas por violencia machista en 24 horas
El País	Detenido un hombre en Madrid por apuñalar a su expareja
El País	Igualdad amplía las situaciones de riesgo para proteger a las víctimas
El País	Detenido el marido de la mujer atropellada en Toledo
El País	Un hombre mata a su hijo de siete años al tirarse con él por un barranco en Navarra
El País	El 40% de las mujeres con discapacidad sufre violencia de género
El País	Vigilància contra la violencia machista
El País	Detenido un hombre por intentar quemar a su pareja y su hija
El País	El reto de detectar la violencia machista en el centro de salud
El País	Crece las llamadas de jóvenes que denuncian casos de violencia machista
El País	Igualdad y las autonomías aprueban medidas contra la violencia machista
El País	Asesinada una mujer de 39 años en plena calle en Getafe
El País	Detrás de la violencia
El País	Los delitos sexuales crecen un 12% en España con 19.000 casos en 2022
El Periódico	Tres mujeres asesinadas en un domingo negro
El Periódico	Diez años y los crímenes no decaen
El Periódico	Un sistema para vigilar al agresor reincidente
El Periódico	Hayat significa 'vida' en árabe
El Periódico	Igualdad pide estrechar el control policial a los agresores machistas
El Periódico	Advocades i jutges dubten de la polsera per a maltractadors
El Periódico	Interior pedirá pulseras de control para los maltratadores "letales"
El Periódico	Sin medios contra la violencia machista
El Periódico	Catalunya abrirá siete nuevos centros de atención a víctimas
El Periódico	Ruidos y gestos que esconden violencia machista
El Periódico	Una mujer afronta cinco años de cárcel por entregar tarde a sus hijos al padre
El Periódico	Violencia contra las mujeres
El Periódico	El número de maltratadores creció más del 10% en 2022
El Periódico	Detenido en Manresa por matar a su pareja embarazada
El Periódico	El Gobierno plantea igualar las ayudas de la violencia machista a las del terrorismo
El Periódico	El novio de la mujer asesinada en Manresa fingió un accidente mortal
El Periódico	Cornellà llora la muerte de Lida a manos de su pareja
El Periódico	El hombre asesinado por su novia había sido detenido por malos tratos
El Periódico	La violencia machista repunta con seis crímenes desde inicios de verano
El Periódico	El crimen de Campdevàrol, una brutalidad sin precedentes

El Periódico	el 25% de la población mundial ve justificable que un hombre golpee a su esposa
El Periódico	Asesinadas tres mujeres por sus parejas en un día
El Periódico	Tres mujeres muertas en un día elevan la alerta machista
El Periódico	El 016 recibe cada vez más avisos de personas cercanas a las víctimas
El Periódico	80.000 víctimas del machismo reciben seguimiento policial
El Periódico	Detenido un turista irlandés por asesinar a su pareja en Salou
El Periódico	Atajar la lacra de la violencia machista
El Periódico	Un hombre asesina a puñaladas a su pareja en el Turó de la Peira
El Periódico	Julio cierra con ocho asesinatos machistas
El Periódico	Un julio negro para la violencia machista
El Periódico	Mes de julio negro con 8 crímenes de violencia machista
El Periódico	Conmoción en Nou Barris
El Periódico	"Crearé un servicio de protección para víctimas y personas vulnerables"
El Periódico	Igualdad alerta sobre la juventud de las últimas mujeres asesinadas
El Periódico	El Supremo define el maltrato machista habitual
El Periódico	Los asesinatos machistas dejan 39 huérfanos este año
El Periódico	Apuñalada otra mujer por su pareja en Pozoblanco
El Periódico	Un agosto negro activa al comité de crisis de la violencia machista
El Periódico	Un hombre mata en Sevilla a su expareja degollándola
El Periódico	Las víctimas del machismo piden protección para ir a recoger sus cosas a casa
El Periódico	El 62% de las personas de la universidad han sufrido violencia machista
El Periódico	La violencia machista se ensaña con las mujeres con discapacidad
El Periódico	La violencia machista se ensaña con las mujeres con discapacidad
El Periódico	Los feminicidios aumentan el 71% en Catalunya sobre 2022
El Periódico	España usará la IA para proteger mejor a las víctimas del machismo
El Periódico	Cornellà, contra el hombre que intentó matar a una vecina
El Periódico	Feminicidios sin freno
El Periódico	Cuando la administración abandona las víctimas
El Periódico	25N contra una violencia persistente
El Mundo	Detenido tras el hallazgo de una mujer decapitada
El Mundo	Tres mujeres asesinadas en un día tras el peor diciembre
El Mundo	"Estamos sobrepasados, y las víctimas lo sufren"
El Mundo	Prisión o pulsera aunque no las pida la víctima
El Mundo	Agresores más vigilados e implicación del entorno
El Mundo	El asesino confeso fue absuelto tras no declarar su ex mujer contra él
El Mundo	Tres ministerios se desentienden de una víctima de violencia de género
El Mundo	Violeta, la temporera rumana asesinada por su ex pareja
El Mundo	Un guardia mata a tiros a su ex mujer en Pontevedra
El Mundo	Tres asesinatos machistas en 24 horas
El Mundo	Detenido un hombre de 73 años por un crimen machista en Chipiona
El Mundo	Asesinada por su ex marido policís tras horas atrincherado en Alzira
El Mundo	La mujer víctima de su pareja en Béjar era madre de cuatro menores
El Mundo	El peor verano del lustro en violencia machista deja ya quince asesinadas
El Mundo	Un hombre degüella a su ex pareja y otro tirotea a su ex y se suicida

El Mundo 42 mujeres asesinadas en España en 2023

El Mundo La violencia machista registra su peor dato de asesinadas en 13 años

El Mundo 49 mujeres asesinadas em 2023, la peor cifra desde 2010

El Mundo Radiografía de la violencia machista en España

El Mundo Atajar la violencia machista requiere una reflexión nacional

LaVanguardia Vides trencades per l'epidèmia masclista

LaVanguardia L'alerta sobre l'agressor masclista no serà generalitzada ni automàtica

LaVanguardia Tres dones assassinades, dues per les seves parelles, en menys de 24 hores

LaVanguardia Interior demanarà que posin braçalets a tots els possibles agressors letals

LaVanguardia Les entitats de dones assenyalen l'Estat pels assassinats de les que van denunciar

LaVanguardia Els maltractadors de les últimes 761 assassinades no duïen braçallet telemàtic

LaVanguardia Els braçalets per controlar maltractadors s'amplien a les víctimes vulnerables

LaVanguardia Un home amb antecedents assassina la seva nòvia i la filla d'ella, de 8 anys, a Valladolid

LaVanguardia La fiscal en cap de violència masclista: "No tenim una bola de vidre"

LaVanguardia El maltractador, més 'valent' per la veu de la ultradreta

LaVanguardia Un any de presó a l'home que va pegar a la parella en una emissió de Tik Tok en directe

LaVanguardia Interior informarà les víctimes de violència masclista si l'agressor és reincident

LaVanguardia El 100% dels assassinats de dones durant el 2022 van ser obra de coneguts

LaVanguardia El brutat assassinat masclista de la nit de Reis a Esplugues arriba a judici

LaVanguardia L'home que va matar la seva dona i la seva filla al·lega un trastorn i no demana perdó

LaVanguardia Una víctima de violència masclista entrarà a la presó per haver-se defensat de l'agressor

LaVanguardia Una dona amb discapacitat després de deixar el seu maltractador: "He ressorgit"

LaVanguardia Assassinada una dona a Vitòria davant del seu nadó

LaVanguardia El Presumpte assassí de Maialen Mazón a Vitòria tenia una ordre d'allunyament

LaVanguardia El crim masclista d'Orio va ser amb una "arma manipulada" i a boca de canó

LaVanguardia Detingut un home acusat d'haver matat la seva dona embarassada a Manresa

LaVanguardia Un exmaltractador: "Detestava l'home que veia al mirall"

LaVanguardia Un home mata la seva exparella i després se suïcida en un parc d'Orio

LaVanguardia Un guàrdia civil mata a trets la seva exparella a Pontevedra i se suïcida

LaVanguardia Més de 12,700 dones, en risc greu de ser agredides pels seus maltractadors

LaVanguardia Una nena de dos anys presencia a Cornellà com el seu pare mata la seva mare

LaVanguardia La violència de gènere existeix

LaVanguardia Cinc dones assassinen la seva parella els últims set dies i tres d'entreguen

LaVanguardia Un detingut per l'assassinat de la seva parella amb arma blanca al Turó de la Peira

LaVanguardia Un home mata una dona en un bar de Pamplona i es lliura a la policia

LaVanguardia Dos assassinats per violència masclista a l'Hospitalet i Móstoles

LaVanguardia Detingut per haver apunyalat la seva parella de gravetat

LaVanguardia Detingut per haver assassinat la seva parella i quan intentava ofegar els fills

LaVanguardia Masclistes cada cop més cruels

LaVanguardia És cert que hi ha denúncies falses? Sí, el 0,01% del total, segons la Fiscalia

LaVanguardia Una dona mata la seva parella al bar que tenien a Calella

LaVanguardia Una dona mor per un fort cop al cap després de denunciar la seva parella

LaVanguardia Juliol negre de la violència masclista: set assassinats, gairebé dos a la setmana

LaVanguardia Igualtat crida a recuperar la unitat per frenar els crims masclistes

LaVanguardia Una dona és assassinada presumptament per la seva parella a Almería

LaVanguardia Tres crims masclistes en 24 hores eleven les víctimes d'aquest any a 35

LaVanguardia Una tercera part de les consultes al servei d'atenció a la víctima és per violència de gènere

LaVanguardia Presó per al marit de la jove de 22 anys assassinada a Utrera

LaVanguardia Igualtat demana que s'acompanyi la dona quan deixa la casa de l'agressor

LaVanguardia Dos nous crims masclistes fan saltar les alarmes a Andalusia en un estiu tràgic

LaVanguardia Un home va asfixiar la seva parella i després en va simular la mort en un accident

LaVanguardia Un policia jubilat rapta la seva exdona a Alzira, l'assassina a trets i se suïcida

LaVanguardia Un atropellament mortal eleva a 50 les víctimes de la violència masclista

LaVanguardia Un dels estius més tràgics en 20 anys pel que fa a la violència masclista: 16 crims

LaVanguardia Detingut un home a Madrid per apunyalat una dona

LaVanguardia Els Mossos no descarten que la víctima de Torrelles descobrís els abusos de la seva parella

LaVanguardia Detingut per la mort de la seva parella, que es va precipitar al buit des d'un 5è pis a Mijas

LaVanguardia Un 40% dels assassinats masclistes es registren durant la ruptura de parella

LaVanguardia Dimiteix un regidor del PP com a presumpte encobridor del crim masclista de Toledo

LaVanguardia Busquen l'home que va cremar casa seva quan la seva parella el denunciava

LaVanguardia Detingut altre cop l'exparella de la dona assassinada a Getafe: la coartada era falsa

LaVanguardia El feminisme, dividit, clama per recuperar la unitat contra la violència masclista

LaVanguardia El cervell de les dones víctimes de violència de gènere pateix danys substancials

LaVanguardia Més de 13,000 denúncies per violència a la parella, un 10% més que l'any passat

LaVanguardia Detinguda una dona embarassada per la mort de la seva parella a Santa Adrià

ElPuntAvui Un 10% dels alumnes viuen violència masclista a casa

ElPuntAvui Tres dies de dol a Cornellà per un assassinat masclista

ARA Un home confessa que va esquarterar i enterrar la seva dona

ARA Només 40 dones estan protegides amb polseres telemàtiques

ARA L'actor que es presentava com una estrella: qui és l'assassí de Pontons?

ARA Marlaska planteja avisar les víctimes de violència si la parella té antecedents

ARA Tres dones assassinades en l'últim dia de vacances de Nadal

ARA Primer assassinat masclista de l'any

ARA Detenen un home per la mort d'una dona a Móra la Nova

ARA Que cuida les que cuiden de les víctimes?

ARA Un detingut per matar la seva dona embarassada a Manresa

ARA Detenen un home per haver matat la parella a Nou Barris

ARA Culpable d'assassinar la parella i la filla la nit de Reis del 2020

ARA Presó per intentar matar l'exdona amb una destrat

ARA Un home mata la seva dona a ganivetades a Cornellà

ARA Un home assassina la seva parella de 38 anys davant del fill i després se suïcida al País Valencià

ARA Detenen una dona per la mort de la parella a Calella

ARA La vuitena dona assassinada per la parella es deia Carla i tenia 27 anys

ARA Un home assassina l'exdona i fereix un fill menor a Tenerife

ARA Detenen un home per haver assassinat la seva parella a Madrid